

ORGANIZAȚIA CULTURALĂ, ȘTIINȚIFICĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ A NAȚIUNILOR
UNITE
CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ DE EDUCAȚIE

A 45-a sesiune
“EDUCAȚIA PENTRU TOȚI: A ÎNVĂȚA SĂ TRĂIM ÎMPREUNĂ”
Conținut și strategii de învățare – probleme și soluții

Centrul Internațional al Conferinței
Geneva, 5-8 septembrie, 2001

**Concluzii și propuneri formulate în urma celei de-a 45-a sesiuni a
Conferinței Internaționale a Educației (ICE)**

PREAMBUL

1. Biroul Internațional al Educației, în calitatea sa de membru al UNESCO, centru specializat în conținutul și metodele educației, a organizat a 45-a sesiune a Conferinței Internaționale a Educației la Geneva, în perioada 5-8 septembrie 2001.
2. La discuții au luat parte mai mult de 600 de participanți, dintre care 80 erau miniștri și 10 vice-miniștri ai educației, din 127 de state membre ale UNESCO, împreună cu nouă reprezentanți ai organizațiilor inter-guvernamentale, treisprezece organizații nonguvernamentale și trei fundații.
3. Obiectivul de a intensifica și fortifica dialogul la nivelul politicilor educaționale pe problemele și propunerile de soluții cu privire la îmbunătățirea calității educației de a învăța să trăim împreună a fost discutat și atins pe larg. Aceste concluzii și propunerile rezultate pentru acțiune reprezintă punctele cheie ale dezbaterilor și muncii pregătitoare (Netforum, mesaje ministeriale, rapoarte naționale, exemple de practici bune etc.). Colecția întreagă va fi făcută publică prin Raportul Final, rapoartele sesiunilor de lucru și alte documente publicate după conferință.
4. Aceste concluzii, adoptate la 8 septembrie 2001, au fost desprinse din dezbaterile majore, sesiunile plenare și cele șase sesiuni de lucru care au avut loc pe parcursul conferinței. Scopul este ca guvernele, organizațiile internaționale, inter-guvernamentale și nonguvernamentale, profesorii și asociații ale profesorilor, mass-media și toți partenerii

din societatea civilă care au făcut eforturi pentru îmbunătățirea calitatății educației, să încurajeze dialogul și să dezvolte capacitatea de a trăi împreună.

A. PROVOCĂRILE

5. Dată fiind complexitatea crescută a problemelor cu care se confruntă societatea, mai ales în ceea ce privește globalizarea, și inegalitățile de netolerat dintre țări, ideea de a învăța să trăim împreună, care a fost un concept creat de către Comisia Internațională de Educație pentru Secolul XXI, a devenit o necesitate în toate regiunile lumii.
6. Una dintre cele mai mari provocări cu care se confruntă sistemele educaționale rămâne cea a garantării și respectării dreptului la educație al tuturor. În orice caz, dreptul ca și copiii să aibă acces în mod liber la școli este departe de a fi respectat peste tot în lume și mai ales în acele țări unde există situații de război, ocupație, violență și intoleranță.
7. Pledoaria ca educația să depășească aceste provocări cu care se confruntă societatea nu este un fenomen nou. Și acum, încă, speranțele, așteptările au devenit mult mai urgente, fapt care creează impresia că educația poate ea însăși să depășească aceste probleme care există la nivel național și internațional.
8. Atât educația formală, cât și cea informală sunt instrumente esențiale pentru lansarea și promovarea proceselor de susținere a păcii, democrației și a drepturilor omului, dar ele singure nu pot oferi soluții la complexitatea, tensiunile și chiar contradicțiile lumii contemporane.
9. Este oricum esențial, așa cum a fost stipulat în Declarația comună și cadrul de acțiune de la Dakar, ca eforturile la nivel național și internațional pentru dezvoltarea educației să fie completate prin strategii globale pentru a elimina sărăcia și pentru a promova participarea la viața politică, socială și culturală.
10. Atingerea obiectivului educației pentru toți înseamnă mai mult decât efortul de școlarizare internațională. În fiecare țară, căutarea coeziunii sociale, lupta împotriva inegalității, respectul pentru diversitatea culturală și accesul la “societatea cunoașterii”, care pot fi facilitate prin tehnologii de informare și comunicare, for fi atinse prin politici care pun accentul pe îmbunătățirea calității educației.
11. Aceste politici trebuie să depășească obstacolele puse de inegalitățile de acces și riscurile de excludere în domeniul lingvistic, al științei și tehnologiei.
  - Din punct de vedere lingvistic, trebuie remarcat că în numeroase țări se vorbesc mai multe limbi, chiar dacă apare o singură limbă ca limbă oficială a acelei țări.

- În ceea ce privește știința și tehnologia, mai ales în ceea ce privește informația și comunicarea, discrepanța crește odată cu inegalitatea în ceea ce privește cele mai recente progrese înregistrate.

B. POLITICI ȘI PRACTICI EDUCAȚIONALE

12. Peste tot în lume este o puternică dorință politică din partea a numeroase guverne și profesori de a adapta conținuturile educaționale, structurile și metodele pentru a putea răspunde la provocările mai sus menționate.
13. Experiențele de politici educaționale și practici indică ceea ce este necesar pentru a considera reformele mai mult ca procese decât ca produse. Ele pot apărea și din deciziile guvernamentale, cât și din inițiativele altor deținători de interese. Modul în care acestea sunt implementate, ceea ce implică mobilizarea și a altor actori, este la fel de important ca și conținutul.
14. Acordurile de bază între comunitățile internaționale deja există în ceea ce privește liniile de acțiune pentru a promova abilitatea și dorința de a trăi împreună. Cei responsabili pentru politicile de educație la nivel național au exprimat în mod clar dorința lor de a continua implementarea acestor acorduri.
15. Evaluarea rezultatelor acestor procese de reformă, și mai ales “practicile bune”, ne vor arăta atât anumite condiții unice pentru fiecare context cultural, cât și anumite caracteristici comune.

C. PROPUNERI DE ACȚIUNE

16. Întreaga întindere a practicilor educaționale și de predare pentru ideea de a trăi împreună ar trebui cunoscută mai bine, diseminată și exploatată pentru a fortifica capacitățile endogene ale fiecărei țări.
17. Formarea în ceea ce privește politica dialogului este esențială pentru a putea atinge obiectivul major al îmbunătățirii calității educației pentru toți.
18. Procesul de reformă ar trebui să continue sau să fie subînțeles în următoarele domenii:
  - Conținuturi:
    1. Adaptarea programelor și reactualizarea conținuturilor pentru a putea reflecta:
      - Schimbările economice și sociale puse în scenă, în particular prin globalizare, migrație și diversitate culturală;

- Dimensiunea etică a progresului științific și tehnologic;
  - Importanța în creșterea a comunicării, expresivității și a capacității de a asculta și de a dialoga, în primul rând în limba maternă, apoi în limba oficială a țării respective, cât și în una sau mai multe limbi străine;
  - Contribuția pozitivă care poate să rezulte din integrarea tehnologiilor în procesul de învățare.
2. Dezvoltarea unor abordări disciplinare, dar și a unor abordări și competențe interdisciplinare.
  3. Stimularea și sprijinirea inovațiilor.
  4. Asigurarea relevanței în dezvoltarea programelor, la niveluri locale, naționale și internaționale în același timp.
- Metode:
    1. promovarea metodelor de învățare active și a muncii în echipă
    2. încurajarea dezvoltării echilibrate - pe toate planurile - și pregătirea individului pentru cetățenie activă, deschisă către lume.
- Profesori:
    1. facilitarea implicării originale, reale din partea profesorilor în luarea deciziilor în ceea ce privește școala, prin formare continuă și prin alte metode;
    2. îmbunătățirea educației pentru profesori astfel încât ei să poată dezvolta mai bine la elevi comportamente și valori ale solidarității și toleranței, astfel încât să îi pregătească pentru a preveni și rezolva conflictele în mod pașnic și să respecte diversitatea culturală.
    3. Schimbarea relațiilor dintre profesor și elev pentru a răspunde evoluției societății.
    4. Îmbunătățirea folosirii informației și tehnologiilor de comunicare în formarea profesorilor și în practica din clasă.
- Viața zilnică în instituțiile de învățământ:
    1. Crearea împreună cu școala a unui climat de toleranță și respect și care să încurajeze dezvoltarea unei culturi democratice.
    2. Oferirea unui mod de a funcționa al școlii care să încurajeze participarea elevilor la luarea deciziilor.

3. Propunerea unui mod de a defini împărțirea proiectelor și a activităților de învățare.

➤ Cercetarea educațională:

1. Stimularea cercetării care va clarifica conceptul de a învăța să trăim împreună și implicațiile pentru politici și practici.
2. Promovarea cercetării pentru dezvoltarea conținuturilor și a metodelor de predare care sunt legate de ideea de a învăța să trăim împreună.
3. Stimularea studiilor comparative în contexte subregionale, regionale și transregionale.

19. Parteneriate

- Având în vedere că educația nu este singurul răspuns pentru provocarea de “a învăța să trăim împreună”, îmbunătățirea sa presupune contribuția nu numai a școlii, cât și a tuturor actorilor implicați. De aceea, este necesară introducerea și fortificarea parteneriatelor originale cu întreaga societate: profesori, comunități, familii, sectorul economic, media, organizații nonguvernamentale și autorități intelectuale și spirituale.
- Parteneriatele sunt, de asemenea, necesare pentru a extinde accesul la folosirea efectivă a tehnologiilor noi de informare și comunicare.

20. Ideea de a învăța să trăim împreună necesită politici de dezvoltare a învățării pe tot parcursul vieții începând cu educația din frageda copilărie.

D. COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ

21. Dezvoltarea activităților de cooperare internațională în scopul creșterii calității educației pentru a învăța să trăim împreună ar trebui să se axeze pe **șase principii de bază**:

- Fortificarea funcționării BIE ca un observator al tendințelor, ca și rolul său în dezvoltarea de bănci de date accesibile și sisteme de informare;
- Colectarea rezultatelor cercetării educaționale pentru dezvoltarea conținuturilor, luarea în considerare a studiilor comparative la niveluri regionale și subregionale, și diseminarea lor la nivel mondial;

- Organizarea de rețele de cooperare la niveluri internaționale, regionale și subregionale, care să faciliteze schimbul de experiență și promovarea proiectelor comune pentru a fortifica capacitățile endogene;
- Luarea deciziilor în formarea educațională și în politica dialogului cât și încurajarea definirii de obiective comune, căutarea unui consens și mobilizarea parteneriatelor.
- Experimentarea cu noi modalități de asistență tehnică oferită de agenții de cooperare bi sau multilaterale, pentru a crește cooperarea nu numai nord-sud, cât și sud-sud;
- Fortificarea parteneriatelor dintre UNESCO și alte organizații inter-guvernamentale relevante.

E. ROLUL UNESCO ȘI AL INSTITUȚILOR SALE SPECIALIZATE

22. Concluziile celei de a 45-a sesiuni a Conferinței Internaționale a Educației sunt comunicate către Conferința Generală a Organizației pentru a fi luate în considerare în procesul de reflectare și de fortificare pe termen scurt, mediu și lung, programul de acțiune al UNESCO, Biroul Internațional de Educație și alte institute specializate cu un punct de vedere legat de ameliorarea calității educației.

Traducerea: Ilinca Paraschiv
Traducere autorizata de SEE ECN